

MESTNA OBČINA CELJE

**SLUŽBA MESTNEGA SVETA
MESTNE OBČINE CELJE**
Gospod
Miran Gracer ml.,
član Kluba svetnikov CNL
Mestnega sveta Mestne občine Celje

**ODDELEK ZA DRUŽBENE
DEJAVNOSTI**
Trg celjskih knezov 9
3000 Celje
T 03 42 65 860
druzbene-dejavnosti@celje.si
www.celje.si
DŠ 56012390

ZADEVA: Odgovor na vprašanje s predlogom glede možnosti uvedbe obveznega osnovnega tečaja slovenskega jezika za tuje govoreče učence v celjskih osnovnih šolah

Član Mestnega sveta Mestne občine Celje, Miran Gracer ml., je na 17. redni seji Mestnega sveta Mestne občine Celje dne 5. 10. 2021 zastavil vprašanje s predlogom glede možnosti uvedbe obveznega osnovnega tečaja slovenskega jezika za tuje govoreče učence v celjskih osnovnih šolah.

O b r a z l o ž i t e v :

V svoji obrazložitvi je izpostavil, da čedalje več staršev učencev celjskih osnovnih šol izraža zaskrbljenost in nezadovoljstvo nad opažanjem, da so v proces vzgoje in izobraževanja vključeni tuje govoreči otroci, ki niti ne znajo niti ne razumejo slovenskega jezika. Član mestnega sveta navaja, da je zaradi tega komunikacija med tuje govorečimi starši in njihovimi otroci ter učitelji zelo težavna, če ne praktično nemogoča, zaradi česar je posledično moten tudi pouk in s tem slabša kakovost izvajanja učnega procesa. Kot pravi, slednje povedo tudi učitelji sami. Povedal je, da se mu zdi prav in da si tudi tuje govoreči otroci zaslužijo pridobiti ustrezno znanje slovenskega jezika, saj se bodo le na tak način lažje in hitreje vključili v družbo slovensko govorečih vrstnikov.

Na zastavljeno vprašanje s predlogom člana mestnega sveta podajamo naslednji

O D G O V O R :

Po izkušnjah ravnateljev celjskih osnovnih šol se šole najpogosteje soočajo s primeri vpisa učencev tujcev, ki prihajajo iz držav iz področja Balkanskega polotoka, pri čemer so najštevilčnejši učenci s Kosova, Bosne in Hercegovine, nekoliko manj pa iz Srbije in ostalih držav. Podobna situacija je v vseh slovenskih šolah. Največkrat se v šolo vpisujejo otroci brez kakršnega koli predhodnega znanja slovenskega jezika.

Na celjske osnovne šole se lahko vpišejo tisti otroci, ki so šoloobvezni ter imajo stalno ali začasno prebivališče v šolskem okolišu posamezne šole. Ob vpisu predložijo tudi enotno matično številko občana (EMŠO) v Republiki Sloveniji in sodni prevod spričevala iz njihove domovine.

Na celjskih osnovnih šolah so jim zagotovljene naslednje dodatne oblike pomoči:

- dodatna strokovna pomoč za učence priseljence,
- individualna in skupinska pomoč,

- učna pomoč javne delavke,
- dopolnilni pouk.

Učenci priseljenci imajo tudi prilagoditve pri šolskem delu prvi dve leti šolanja. V šolskem letu, v katerem so prvič vključeni v osnovno šolo v Republiki Sloveniji, so lahko ob koncu pouka neocenjeni iz posameznih predmetov in napredujejo v naslednji razred, razen v 7. in 8. razredu, ko morajo imeti zaradi vpisa v srednjo šolo zaključen vsaj en predmet. V 9. razredu morajo biti ocenjeni pri vseh predmetih. V naslednjih letih šolanja za učence priseljence veljajo enaka določila glede napredovanja v naslednji razred kot za vse druge učence. Tudi starši učencev priseljencev so seznanjeni z možnostjo vključitve v tečaje učenja slovenščine za priseljence na Ljudski univerzi Celje ali na matičnih osnovnih šolah (v preteklosti je bil izveden tečaj za učence in njihove starše, vendar se je le malo staršev pridružilo tečaju).

V sodelovanju s celjskimi osnovnimi šolami in Ljudsko univerzo Celje smo na tem področju že iskali ustrezne rešitve, vendar smo vselej trčili ob isti skupni imenovalci. Predmetna problematika na tem področju je v izključni pristojnosti države oz. posameznih ministrstev, v prvi vrsti Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstva za notranje zadeve. Vzgojitelji, učitelji in ostali pedagoški delavci ter zaposleni v vzgoji in izobraževanju imajo v sklopu obstoječih zahtev, obveznosti in ponujenih možnosti premalo manevrskega prostora, da bi lahko ob izpolnjevanju svojih rednih delovnih obveznosti izvajali še dodatni program, ki ni usklajen s predpisanimi letnimi delovnimi načrti pristojnega ministrstva.

Možnosti za rešitev predmetne problematike vidimo v tem:

- da bi se tuje govoreči otroci vsaj 1 leto pred vpisom v slovensko osnovno šolo, morali udeleževati obveznega osnovnega tečaja učenja slovenskega jezika, kar bi jim vsekakor omogočalo hitrejše in lažje vključevanje v aktivni proces vzgoje in izobraževanja;
- da bi starši otrok, ki so vključeni v proces vzgoje in izobraževanja, morali izkazati vsaj osnovno znanje slovenskega jezika, da bi lahko šola z njimi normalno komunicirala. Glede tega imajo starši na voljo več opcij (npr. tečaj slovenščine na Ljudski univerzi Celje ali vključitev v kakšen projekt - npr. Socialna aktivacija albansko govorečih žensk, v okviru katerega bi usvojili osnove jezika).

Podobno kot za učence priseljence, ki so vključeni v sistem primarnega izobraževanja, velja tudi za dijake, ki so vpisani v sistem sekundarnega izobraževanja. Le-ti imajo v prvem letu šolanja na voljo dodatne ure slovenščine, za koliko ur gre, pa je odvisno od več dejavnikov. Ob pričetku šolskega leta, šola odda vlogo za odobritev dodatnih ur učne pomoči slovenščine, število teh ur pa je odvisno od števila tujcev (določeno s Pravilnikom o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole (Uradni list RS, št. 57/07, 65/08, 99/10, 51/14, 64/15, 47/17, 54/19, 180/20 in 54/21)). Po odobritvi dodatnih ur za slovenščino, učitelji pred ali po pouku izvajajo te ure, na voljo pa imajo tudi druge oblike pomoči (dopolnilni pouk, individualna ali skupinska pomoč, učna pomoč preko javnih del, itd.). Nekateri šole, ki imajo več dijakov priseljencev, so v preteklosti sklenile sodelovanje z Ljudsko univerzo Celje, ki je za tuje govoreče dijake po pouku trikrat tedensko izvajala tečaj slovenščine. Prav tako so pred pričetkom šole (konec avgusta) za dijake izvajali intenzivni obnovitveni tečaj slovenščine. Čeprav so o tej možnosti seznanjene vse celjske osnovne in srednje šole, se največkrat težava pojavi pri prisotnosti na teh tečajih, saj denimo dijaki hitro ugotovijo, da to zanje ni obvezno (ni ocenjevanja, itd.).

Težava, ki jo prepoznavajo izvajalci procesa vzgoje in izobraževanja v našem lokalnem okolju, je v tem, da ni enotnega sistema, ki bi uravnaval to področje, saj je od več dejavnikov odvisno, koliko dodatnih ur slovenščine bo pripadalo učencu oz. dijaku. Zelo pomemben dejavnik, ki vpliva na uspešno učenje je tudi, od kod prihajajo otroci in ali gre za sorodni materni jezik. Ugotovljeno je, da občutno več časa za uspešno učenje osnov slovenščine potrebujejo udeleženci iz neslovanske jezikovne skupine (npr. albansko govoreči otroci). Zelo pomemben dejavnik je tudi njihova motivacija za samostojno učenje.

Poleg ustrezne, celostne in enotne systemske ureditve, vidijo izvajalci programa osnovne šole rešitev v primerni ureditvi financiranja obveznega tečaja slovenščine pred vpisom v osnovno (in

tudi srednjo šolo), kot je to področje urejeno v drugih primerljivih evropskih državah (npr. v Nemčiji). Po njihovah izkušnjah, bi tak tečaj moral obsegati vsaj 300 ur učenja slovenskega jezika, kar bi učencem tujcem omogočalo uspešnejšo vključitev v slovenski izobraževalni sistem. Zaenkrat takšne možnosti ti otroci nimajo, saj so do 180-urnega tečaja slovenščine upravičene le polnoletne osebe.

V sodelovanju z Aktivom ravnateljev celjskih osnovnih šol in Glasbene šole Celje, Odborom za povezovanje javnih vrtcev Mestne občine Celje, Aktivom ravnateljev celjskih srednjih šol in Ljudsko univerzo Celje, se bomo še naprej trudili iskati skupno pot in način za uspešno rešitev omenjene problematike, ki bo v interesu vseh naših občanov in občanov.

Pripravil:
Stevan Polímac
višji svetovalec

Polona Ocvirk
vodja oddelka

Št. zadeve: 020-68/2019-12
Celje, 18. 10. 2021